

**Erasmi a Chokier Tractatus iurisdictionis ordinariae in
exemptos, illorumque exemptione ab ordinaria
iurisdictione**

in duos tomos distinct.

I. Scholia in Constitutionem Concilii Lateranensis. II. Conservatorias
Ecclesiasticas quaest. 130. III. Conservatorum Laicorum materiam,
Tribunali viginti duûm virum Leod. adoptatam comprehendens

**Chokier, Érasme de
Coloniae Agr., 1684**

Quæstio 3. Conservatoribus qualis iurisdictionis competat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61908](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61908)

2. Jurisdictio conservatorum est favorabilis.
3. Opinio aliorum odiosa.
4. Intentio efficere non potest, ut quod odiosum est, sit favorabile.

Premitto, conservatores dici à conservando, quod personas privilegiatas resque eorum ab injuriis (id est ab omni eo quod eis non jure fit. l. Sed est §. i. ff. ad l. Aquil.) tueantur atque defendant. Concil. Trid. sess. 14. cap. 5. de reform. DD. cap. 1. §. fin. de offic. del. in 6. ad instar tutorum. Ioan. Andr. d. cap. fin. in prin. verb. tueantur. 1. §. fin. de offic. del. in 6. ad instar tutorum dicebantur conferrent & defendentur qui olim defensores locorum seu civitatum dicebantur conferrent & defendentur. C. de defens. civitatum. Petrus Gregorij in Syntagmate juris universi lib. 47. cap. 25. num. 25. amba. ut nulli iudicium. Emanuel Roderic. quest. reg. tomo. 1. quest. 65. art. 1. Hi, loco ante ludii premissis.

Respondeo, non defuisse non infimi nominis jurisconsultos qui censuerint conservatorum jurisdictionem esse favorabilem. Iason. cons. 145. num. 1. Felin. cap. eam te num. 15. vers. quarta declaratio de Rescriptis. Gem. cap. cum in illis §. 1. de prabend. in 6. Nevian. cons. 35. num. 7. quippe quod eorum jurisdictione vertetur in iure favorabili, quod quilibet in suo jure est defendendus. l. aequissimum ff. de usu fruct. l. i. ff. ne vis fiat. l. per omnes. C. de defens. civitat. Bened. Capra Reg. 48. num. 9. §. 10.

Verumtamen verius est, conservatorum jurisdictionem esse odiosam & restringendam, ideo quod jurisdictioni ordinarii, quæ perquam favorabilis est, deroget. DD. cap. fin. de offic. del. in 6. Navar. cons. 3. num. 3. de offic. del. Emanuel Roder. questio. num. regularium tom. 1. quest. 65. art. 8. §. 9. num. 29. prout conclusi in alio tractatu de jurid. ordin. in exemptos. lib. 1. quest. 4. §. quest. 39. num. 29. Neque obstat jurisdictionem conservatorum inductam esse in favorem exemptorum.

Intentio enim statuentium efficere non potest, ut quod odiosum est, sit favorabile, nec è contra. Traga. de Retr. cons. in proemio numer. 68. Novumque non est eandem dispositionem diversis respectibus censeri posse favorabilem vel odiosam. Bald. l. vna C. de in jus voc. dec. Conf. 259. id quod etiam probat Io. à Chokier frater meus ad Reg. Cancell. Reg. 18. num. 36. fol. 120.

QUÆSTIO TERTIA.

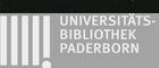
Conservatoribus qualis jurisdictione competat.

SUMMARIVM.

1. Conservatores habent jurisdictionem & mixtum imperium,

R 3

2. Fla;

2. Habent jurisdictionem heteroclitam.
3. Cognoscunt aliquando in prima instantia.

Regulariter simplex jurisdictio & mixtum imperium nisi tamen plenissima omnimodaque jurisdictio eis sit demandata. *gloss. Clem. 1. verb. omnimodam de foro compet. Ioan. Baptista Confessus de privileg. ordinum part. 2. tit. 4. cap. 7. de officio conservatoris. fol. 350.* quæ dijudicatio dependet à tenore diplomatis conservatorialis, ut recte conservatores dici possint habere jurisdictionem heteroclitam seu anomalam ut paulo plenius intelligi poterit ex iis quæ eodem in tractatu tradidi *lib. 4. quest. 109. num. 12. & seqq. & quest. 111. per tot. & eleg. Farinac. dec. 616. per tot. ubi late explicat clausulas conservatoriales part. 2.* Imo vero habere ordinariam, posseque in prima instantia cognoscere, tradit notanter Gregorius Saurus in *floribus decisionum lib. 1. tit. 17. de officio deleg. dec. 1. fol. 25.* & etiam Guido Papæ. *Dec. 247.* censuit eos habere mixtum imperium, quem vide eum Apoft.

QUÆSTIO QUARTA.

Conservatores an possint cognoscere de debito civili.

S V M M A R I V M.

1. Possit censuit Guido & cum eo quidam alii.
2. Non posse voluit Alciatus.

Possit censuit Guido *dec. 18.* Speculator *de instr. edis. §. nunc vero aliqua de ultim. vol. execut. num. 69. vers. conservatores autem, Emanuel. Roderic. quest. regul. 65. art. 12. Franciscus Marius decis. delphi 1087. part. 1.* Tum quod conservator sui ordinarius in prima instantia cognoscat, *Greg. Saurus loco infra citato.* Tum quia per retentionem debiti fit crediti injuria. *Spec. d. num. 69. gloss. cap. ad Apostolorum verb. injuriari de concess. prob. in extravog.* signanter cum de debito constat, per instrumentum publicum judiciale, confessionem partis aut rem judicatam, tunc enim est notoria injuria, de qua etiam conservator deputatus secundum formam juris scripti cognoscere potest, juxta Ignatium Lopes. *in addit. ad practicam Dias cap. 3. Emanuel. Roderic. d. art. 12. ubi fuse.* Tum quod jurisdictio conservatorum ad instar ordinariæ jurisdictionis censetur. *Navarr. cons. 3. de offic. del. Greg. Saurus in flor. decis. lib. 1. tit. 17. dec. 1. de offic. del. & dec. 2. gloss. cap. cum causam. verb. delegatus in fin. de app.*